

Gunilla Silfverberg

Forum för interkulturell utbildning och forskning – verksamhetsplan 2017

Den 23 februari 2016 inrättades vid högskolan ett Forum för interkulturell utbildning och forskning. I och med det första verksamhetsåret har ett högskoleövergripande samarbete angående utbildning och forskning i frågor som rör migration och integrationsprocesser etablerats. Verksamhetsplanen för år 2017 tar sin utgångspunkt i rapporten från år 2016 samt i händelser i omvärlden som påkallar särskild uppmärksamhet vad gäller mänskliga rättigheter.

I den avslutande kommentaren till 2016 års rapport konstateras att detta forum behöver bli än mer förankrat i högskolans utbildning och forskning. Det är viktigt för att det ska kunna lämna ett verksamt bidrag till de värden högskolan står för, inte minst värnandet om människor i utsatta livssituationer. Förankringen är också viktig för att den kompetens forumets deltagare har ska komma till gagn i utbildning och forskning.

Fortsatt arbete med kompetensfrågor

Under förra året arbetade Forum med att identifiera nödvändig och önskvärd kompetens för de professioner högskolan utbildar (se rapport från verksamhetsåret 2016).

Gemensam fortbildning för sjuksköterskor och socionomer

Under våren planeras en kurs med utgångspunkt i den inverkan migrationsprocessens olika faser har för den psykosociala utvecklingen; bemötande med hänsyn till variationer i religiös och kulturell bakgrund samt invandrade familjers anpassningsstrategier. Kursen planeras i samverkan mellan Forum och institutionerna för socialvetenskap, vårdvetenskap och diakoni, kyrkomusik och teologi som en fristående kurs på avancerad nivå. Denna kurs ger en mycket viktig signal utåt om högskolans satsning på interkulturella utbildningsfrågor.

Mänskliga rättigheter – förmågemodellen

Ett sätt att göra mänskliga rättigheter hanterbara i utbildning och institutionella verksamheter är att operationalisera dem i den s.k. förmågemodellen (*the capability approach*). Denna grundar sig i nationalekonomen Amartya Sen och filosofen Martha Nussbaums forskning om hur välbästand och välfärdsfrågor kan diskuteras på ett mera djupgående sätt än vad mätningar i BNP-termer ger möjlighet till. Förmågemodellen går i korthet ut på att fråga sig inte bara vad en människa är utan vad hon kan bli, givet att hennes förmågor får möjlighet att blomstra. Den politiska och etiska idén är att ett samhälles institutioner, t.ex. sjukvård och

socialtjänst, ska ha till uppgift att se till att alla invånare i ett samhälle ska nå upp till åtminstone en tröskelnivå i fråga om 10 separata förmågor. Dessa bildar sammantaget grunden för ett värdigt liv. I Forum kan denna modell diskuteras som en pedagogisk resurs i arbetet med att i högskolans olika utbildningar stärka mänskliga rättigheter.

Grundläggande humanistiska värden

Ingenmanslandet

Under mars månad kommer Forum att samverka med det välfärdsrättsliga seminariet i fråga om de människor i Sverige som lever i det som kan karaktäriseras som limbo. Det gäller till exempel personer som inte får uppehållstillstånd och som av olika skäl inte kan utvisas. Denna grupp ökar stadigt och utgör en utmaning för sjukvård, socialtjänst, skola och polis. Kunskaper om vad som gäller i välfärdens absoluta utkanter och träning i förhållningssätt är viktiga i arbetet med dessa personer. Svenska Kyrkan är en viktig aktör härvidlag, då diakoner och präster många gånger utför det arbete, som ingen annan åtar sig. Samordnaren för migrationsfrågor vid Svenska Kyrkans kansli i Uppsala bjuds in för överläggningar. Detta är även en angelägenhet för Bräcke Diakoni som driver ett HVB-hem för ensamkommande pojkar, varav många tillhör denna kategori.

Bortom sanningen

Ärlighet och sanningssägande hör till de grundläggande dygder vi förväntar oss i allt mänskligt umgänge. Ärlighet hör också jämte omsorg och rättvisa till de grundläggande värden som i alla kulturer och religioner erkänts som omistliga för samhällets överlevnad. Ett märkligt fenomen gör sig nu gällande, "Post-truth". Denna term utnämndes av *Oxford Dictionaries* till årets ord 2016. Det står för ett slags faktaresistens som utmärks av att personliga åsikter och känslor spelar större roll än objektiva fakta. Det har ökat i takt med att sociala medier vinner mark som nyhetskälla på bekostnad av seriös journalistik och har även fått ett uppsving efter Brexit och det amerikanska presidentvalet. Detta fenomen, bortom sanningen, gynnar främlingsfientligheten – förutom i USA – i stora delar av Europa. Politiska partier på frammarsch i till exempel Frankrike och vårt eget land vill strypa invandringen totalt och därmed undergräva mänskliga rättigheter, inte minst rättigheten att fly undan krig, våld och förtryck och söka asyl.

Med ett första idéseminarium i april inleder Forum ett arbete med att motverka fenomenet med faktaresistens. Vi kommer att undersöka sanningsbegreppet och andra relevanta begrepp som till exempel perspektivmedvetenhet. Samverkan planeras med Sveriges interreligiösa råd och Forum för levande historia.

Forskning

I seminarier kommer Forum att fortsätta granskningen av texter i vardande. Exempelvis läggs i maj fram tre avhandlingsplaner av högskolans egna doktorander. En angelägen uppgift är också att fortsätta arbetet med att formulera

forskningsfrågor. Målsättningen är att under år 2017 minst ytterligare en ansökan till AFA ska skickas in.

Utåtriktad verksamhet

Externa seminarier

Två externa seminarier planeras under året, det första i samband med årets upplaga av Global Sessions 8-12 maj. Tema: Migration and Equality.

Det andra äger rum hösten 2017 på temat ”Att arbeta med tolk inom vård, omsorg och socialt arbete – problem och utmaningar”.

Vidare planeras tillsammans med THS ett gemensamt symposium kring aktuella frågor i området teologi/integration/mänskliga rättigheter

I planen ingår även att fortsätta diskussionerna med prof. Eleni Papouli, TEI, Aten om europeiskt nätverk, kurs i professionsetik och konferens.

Bokutgivning

I samverkan med Studentlitteratur planeras ett seminarium i anslutning till utgivningen av Riyadh Al-Baldawis nya bok med arbetsnamnet *Familjen i exilens labyrint*. Preliminärt: månadsskiftet augusti/september.